

BRAMA MAZURSKIEJ KRAINY

KWARTALNIK TURYSTYCZNA BRAMA MAZURSKIEJ KRAINY

nr 4/2014

w tym numerze:

CO, GDZIE, KIEDY W 2015r?

W styczniu, lutym, marcu
czytaj str. 2

W kwietniu, maju, czerwcu
czytaj str. 3

W lipcu, sierpniu, wrześniu
czytaj str. 4

**W październiku, listopadzie,
grudniu**   czytaj str. 5

KUCHNIA MAZURSKIEJ KRAINY

Przepisy na pyszne dania
czytaj str. 6

Przyroda Mazurskiej Krainy

czytaj str. 6

Na szlaku dziedzictwa kulturowego Mazurskiej Krainy

czytaj str. 7

Zabytki Mazurskiej Krainy

czytaj str. 8

Wioski tematyczne w Mazurskiej Krainie

czytaj str. 9

Informator turystyczny Mazurskiej Krainy

czytaj str. 10

Mazurska Kraina dla przedsiębiorczych

czytaj str. 11

Rok w Mazurskiej Krainie

Oddajemy w Państwa ręce ostatni w 2014 roku kwartalnik LGD „Brama Mazurskiej Krainy”. Zapraszamy do atrakcyjnego i aktywnego spędzenia czasu w Mazurskiej Krainie. Już dzisiaj proszę zaplanować udział w do- rocznych wydarzeniach kultural- nych, sportowych, rekreacyjnych. Mazurska Kraina to niepowtarzal- ne krajobrazy, zachowane i od- nowione zabytkowe i historyczne obiekty, kultywowane i odtwarza- ne tradycje regionalne. W pięknie położonych i gościnnych gospo- darstwach agroturystycznych za- pewniony jest wyjątkowy odpo- czynek oraz aktywne spędzenie czasu w siodle, na kajaku, w łód- ce, na rowerze. Na turystów, po- dróźników i odkrywców czekają

ze swoimi produktami mazurskie wioski tematyczne: Kamionka -Garncarska Wioska, Spychowo - Gród Jurandowy, Jerutki - Wio- ska Sztuki, Jabłonka, Wikno, Na- tać Wielka, Natać Mała - Kraina 7 osobliwości, Piwnice Wielkie - Osada Pruska, Zabiele - Wio- ska Żurawia, Browina - Wioska Pogody Ducha. Na smakoszy cze- kają regionalne potrawy z rybami, grzybami, jagodami, warzywami i owocami z ekologicznych upraw. Na aktywnych turystów czekają malownicze szlaki turystyczne.

Zapraszamy. Przejdź przez bramę Mazurskiej Krainy.

Krzysztof Margol

W styczniu, lutym, marcu

W pierwszym kwartale zapraszamy na doroczne wydarzenia kulturalne i sportowe w gminach. To znakomity czas na wykorzystywanie obiektów sportowych, w których odbywają się w tym czasie turnieje piłki nożnej halowej, koszykówki, piłki siatkowej i tenisa stołowego. To także okres, w którym odbywają się liczne koncerty noworoczne i bale karnawałowe. Na zakończenie kwartału zapraszamy na jarmarki promujące wielkanocne smakołyki.

Gmina Dźwierzuty

Styczeń

- Wernisaż poplenerowy - czarny piec 2014,
- Gminne kołędowanie
- Gry i zabawy karnawałowe - dla dzieci Szkół Podstawowych Gminy Dźwierzuty

Luty

- 14 lutego - walentynkowa zabawa ostatekowa
- 17 lutego - gminne zapusty
- Turniej tenisa stołowego o Puchar Wójta Gminy Dźwierzuty - eliminacje szkolne - (hala sportowa Gimnazjum), eliminacje otwarte dla mieszkańców Gminy Dźwierzuty - Gminny Ośrodek Kultury w Dźwierzutach

Marzec

- 8 marca - Koncert dla kobiet – sala widowiskowa GOK
- 20 marca - Powitanie wiosny – Wagary z kulturą – sala widowiskowa GOK
- 27 marca - Wernisaż wielkanocny - konkurs dla szkół na Palmę i Pisanekę Wielkanocną, kiermasz rękodzieła świątecznego – sala widowiskowa GOK Dźwierzuty

Gmina Wielbark

- Gminne Zawody w Narciarstwie Biegowym - teren Gminy Wielbark - styczeń/grudzień 2015,
- Poplenerowa wystawa malarska pn. „Czarny Piec „ Gminny Ośrodek Kultury w Wielbarku - termin I-IV 2015

Gmina Płońska

Styczeń

- Płońska - 23 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- Płońska - Bal Noworoczny dla dzieci
- Płońska - Dzień Babci i Dziadka
- Płońska – Konferencja podsumowująca projekt „Na dobry początek”, współfinansowany ze środków UE w ramach EFS (5 punktów przedszkolnych w Gminie Płońska)

styczeń/luty

- Ferie z GOK

Gmina Nidzica

Marzec

- 28 marca – Jarmark Wielkanocny – Garcarska Wioska Kamionka

Gmina Kozłowo

Styczeń

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie
- 28 styczeń - IX Zimowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Kozłowo - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kozłowie
- 13 luty - Bal Prymusa - Zespół Szkolno-przedszkolny w Kozłowie

Luty

- Bal karnawałowy - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie
- „Walentyna 2015” VIII edycja konkursu poetyckiego o tematyce miłosnej - Gminna Biblioteka Publiczna w Kozłowie - Kształtowanie wrażliwości na piękno uczuć oraz propagowanie pięknej poezji o tematyce miłosnej.
- Wybory najpiękniejszej nastolatki w gminie Kozłowo - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie

Marzec

- Bal Sportowca - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie - Wyróżnienie najlepszych sportowców w gminie.
- Obchody Dnia Kobiet - Urząd Gminy, GCKiS

Dla wszystkich osób pracujących to czas na rozliczanie podatku od dochodów. Zachęcamy do mądrego wyboru organizacji, której można przekazać 1 % podatku. Przemyślmy co jest dla nas ważne, jakie inicjatywy chcemy wspierać, wybierzmy organizację, które takie inicjatywy realizuje i otrzyma nasze wsparcie. Poniżej wykaz organizacji, które posiadają status organizacji pożytku publicznego.

PRZEKAŻ 1% PODATKU LOKALNYM ORGANIZACJOM	
Organizacje pożytku publicznego w gminach należących do Lokalnej Grupy Działania „Brama Mazurskiej Krainy”	
Numer KRS: 0000317744 Piłkarski Klub Sportowy „Reda” w Szczytnie Numer KRS: 0000287790 Integracja Poprzez Sztukę - Spotkajmy Się...	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu www.redaklub.szczytno.pl Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
Numer KRS: 0000284744 Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Mieszkańców Mazurskiej Wsi Grom Numer KRS: 0000047959 Nidzicki Fundusz Lokalny Numer KRS: 0000206250	Upowszechnienie i ochrona wolności i praw człowieka, swobód obywatelskich oraz działań wspomagających rozwój demokracji • www.wiesgrom.pl
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Klon i Okolic Numer KRS: 0000221595 Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Jeździecki „Napiwoda” Numer KRS: 0000045439 Miejski Klub Sportowy „Start” w Nidzicy	Stypendia dla zdolnych uczniów i studentów z niezamożnych rodzin, dotacje dla organizacji pozarządowych • www.funduszlokalnynidzica.pl Dbałość o rozwój wsi Klon i okolic, organizowanie życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego • www.klonst.pl Popularyzacja kultury fizycznej i sportu • www.napiwoda.pl
Numer KRS: 0000062315 Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Nidzicy Numer KRS: 0000223240 Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Nidzicy Numer KRS: 0000050611	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu • www.startnidzica.com Działalność na rzecz osób z upośledzeniem umysłowym, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenie ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin. Ochrona i promocja zdrowia • www.zoz.nidzica.pl
Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Dzieci i Młodzieży „Światło” Numer KRS: 0000030873 Klub Sportowy „TAN” Numer KRS: 0000306356 TOWARZYSTWO SPORTOWE NIDA	Działalność na rzecz wychowanków specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nidzicy • www.soswnidzica.edupage.org Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
Numer KRS: 0000174438 Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Otwarte Drzwi” Numer KRS: 0000028888 LUDOWY KLUB SPORTOWY „BŁĘKITNI” Numer KRS: 0000006479	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu • www.tsnida.pl Pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób
Stowarzyszenie „Razem” osób niepełnosprawnych i będących w trudnej sytuacji życiowej	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu • www.blekitniraciaz.eu Działania na rzecz uczniów gimnazjum w Świętajnie ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i będących w trudnej sytuacji życiowej

W kwietniu, maju, czerwcu

W II kwartale Mazurska Kraina zaprasza na wiosenne wydarzenia: koncerty, festiwale, turnieje sportowe. To doskonały czas na zaplanowanie aktywności na szlakach pieszych, rowerowych, konnych, kajakowych. Malownicze jeziora, czyste lasy zapraszają na wypoczynek, a lokalne karczmy, restauracje i gospody do smakowania regionalnych potraw. Poniżej doroczne wydarzenia:

Gmina Dźwierzuty

Maj

- 3 maja - Inauguracja gminnej ligi sołectwiej – boisko Orlika
- 7 maja - Eliminacje gminne spotkań z poezją dziecięcą – sala widowiskowa GOK
- 26 maja - Dzień Matki – uroczystość dla rodzin dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych – Inauguracja Gminnych Dni Rodziny - sala widowiskowa GOK
- 29 maja - Wielobój sportowy szkół podstawowych gminy dźwierzuty – boisko Orlika – Gminne Dni Rodziny

Czerwiec

- Czerwiec - Gminne Zawody Strażackie - Plac strażacki w Dźwierzutach
- 27 czerwca - Noc Świętojańska – Plac strażacki w Dźwierzutach

Czerwiec - Lipiec

- Koncerty organowe – Kościół Ewangelicko-Augsburski w Dźwierzutach w ramach Pasymskich Koncertów Organowych

Gmina Janowo

Maj

- Polska biega – impreza cykliczna organizowana w miesiącu maju, bieg dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Janowo, organizowany na boiskach szkolnych
- Dni Rodziny połączone z Dniem Matki, Ojca i Dniem Dziecka- cykl imprez środowiskowo-integracyjnych organizowanych ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i funduszy sołectwiej. W imprezę angażują się całe rodziny, poprzez: występy dzieci, konkursy rodzinne i wspólne ognisko. Dni Rodziny organizowane są w miesiącu maju-czerwcu, w szkołach i sołectwach gminy Janowo

Czerwiec

- Święty Jan w Janowie – festyn organizowany na rynku w Janowie w miesiącu czerwcu. Główną atrakcją tej imprezy jest „wyścig wynalazców”, poszukiwanie kwiatu paproci i puszczenie wianków na rzece Orzyc

Gmina Janowiec Kościelny

Czerwiec

- 23 czerwca - Palinocka
- 27 czerwca - Seminarium Historyczne
- 28 czerwca - Festiwal Piosenki Religijnej

Gmina Świętajno

Maj

- VIII Powiatowy Festiwal Młodych Talentów w Jerutkach - 1 maja 2015 - Sielski Amfiteatr w siedzibie Fundacji Kreolia w Jerutkach

Czerwiec

- Czerwiec - Miesiącem Chóralnym w Kreolii - kolejne czerwcowe niedziele 7,14,21 czerwca 2015, w zabytkowej świątyni pw. Maksymiliana Marii Kolbe

Gmina Wielbark

Maj

- 5. Rodzinne zawody wędkarskie w ramach Majowego Bloku Turystycznego - Łowisko w Sasku Małym - maj 2015

Czerwiec

- 3. Widowisko Świętojańskie „Palinocka 2015” - Wielbark

Gmina Płońca

Kwiecień / Maj

- „Złote Piórko” Ponadpowiatowy Konkurs Twórczości Własnej
- Ponadpowiatowy Przegląd Taneczny

Czerwiec

- Płońskie Lato Teatralne
- Skurpie - Noc świętojańska

Gmina Nidzica

Maj

- 2 maja – Garncarska Wioska Kamionka - Wystawa ogrodnicza „Piękna Zagroda” - Wystawa ptaków ozdobnych - koncert „Pamiętajmy o ogrodach” - otwarcie Kina w Kamionce

Czerwiec

- Garncarska Wioska Kamionka 6 czerwca - koncert fortepianowy Marka Brachy „Mazurki na Mazurach” - II Bieg Niezapominajki - Festiwal piosenki dziecięcej „Niezapominajka 2015”

Gmina Kozłowo

Kwiecień

- VI Gminny Konkurs „Moja szansa na sukces” - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie- Odkrywanie talentów muzycznych, konkurs karaoke dla dzieci i młodzieży ze szkół Gminy Kozłowo.

Maj

- Ogólnopolska akcja „Polska Biega” - Boisko przy osiedlu w Kozłowie - Popularyzacja sportu i zdrowego stylu życia w oparciu o ogólnopolską akcję.
- „Tydzień czytania dzieciom” w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - Gminna Biblioteka Publiczna w Kozłowie, Filia Sarnowo, Filia Szkotowo

- 20 maj - Gminny Przegląd Piosenki Zagranicznej „Z piosenką przez świat” - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie

Czerwiec

- IX Turniej Taekwondo o puchar Wójta Gminy Kozłowo - Hala sportowa w Szkotowie
- 23 czerwiec - Gminne Zawody Lekkoatletyczne pod patronatem Wójta Gminy Kozłowo - Stadion w Kozłowie
- Powitanie lata nad Jeziorem Szkotowskim - Plaża nad Jeziorem Szkotowskim

W lipcu, sierpniu, wrześniu

W Mazurskiej Krainie pełnia lata. Liczne ośrodki wypoczynkowe w pięknie położonych miejscach, plaże i kąpieliska, pełne jagód i grzybów lasy. Przez cały okres wakacji organizowane są wydarzenia kulturalne, sportowe, artystyczne. Swoje usługi i produkty oferują „wioski tematyczne”. To znakomity czas dla odkrywców tajemnic Mazurskiej Krainy. Poniżej propozycja cyklicznych wydarzeń w tym kwartale:

Gmina Dźwierzuty

Lipiec

- Noc pod gwiazdami - Plac strażacki w Dźwierzutach

Lipiec - sierpień

- Plener malarski w Czarnym Piecu – jeden dzień w Gminie Dźwierzuty
- Festyny wiejskie w Targowie, Miętkich, Jeleniowie, Rumach, itp.
- Turniej Plażowej Piłki Siatkowej
- Nocny Turniej Piłki Nożnej

Wrzesień

- Dożynki gminne - Plac strażacki w Dźwierzutach

Gmina Janowo

Lipiec

- Wystawa Hodowlanych Koni Zimnokrwistych, organizowana w miesiącu lipcu, na placu przy ulicy Zembrzuskiej w Janowie. Jest to impreza o znaczeniu ponadlokalnym. W czasie imprezy dokonywany jest wybór czempiona i czempionki wystawy

Wrzesień

- Gminne Święto Plonów - Dożynki Gminne, organizowane w drugą niedzielę września na rynku w Janowie. Jest to impreza promująca pracę rolników z naszej gminy. Prezentowane są wieńce i stoiska dożynkowe z potrawami, przyrządzonymi przez lokalne gospodynie. Mieszkańcy gminy, dzieci i młodzież oraz zaproszeni goście prezentują swój dorobek artystyczny. W organizowanych konkursach rywalizują ze sobą mieszkańcy poszczególnych sołectw

Gmina Janowiec Kościelny

Wrzesień

- Święto Pieczonogo Ziemniaka

Gmina Świętajno

Sierpień

- V Rajd Navigacyjny „Wszystko kręci się wokół Jerutek” - 15 sierpnia 2015 - siedziba Fundacji Kreolia
- Artystyczne Spotkanie Ekologiczne Na Trawie - lipiec/sierpień 2015 - Sielski Amfiteatr w Siedzibie Fundacji Kreolia

Wrzesień

- Targi Organizacji Wiejskich - wrzesień 2015 - siedziba Fundacji Kreolia

Gmina Wielbark

Lipiec - sierpień

- Akcja „Wakacje z GOK-iem 2015” cykl zajęć, warsztatów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Wielbark
- Koncerty letnie : były Kościół Ewangelicki w Wielbarku oraz ogródek GOKu w Wielbarku

Gmina Nidzica

Lipiec

- Garncarska Wioska Kamionka - 4 lipca
- Jarmark Średniowieczny
- koncert piosenek „Marka Grechuty

Sierpień

- Garncarska Wioska Kamionka - 1 sierpnia
- Jarmark Rzemiosła
- Festiwal Ballad Bułata Okudźawy
- 8 sierpnia - Nidzickie Targi Rzemiosła w Nidzicy.
- 18 sierpnia - Rodzinny Festyn Kulturalno -Sportowy „Z LOT-em nad Omulewem”, plaża nad jeziorem Omulew w Wiknie

Wrzesień

- Piknik Naukowy Niezapominajka - 5 września
- Spektakl czytamy poezję

- Uroczyste wręczenie stypendiów Nidzickiego Funduszu Lokalnego

Gmina Kozłowo

Lipiec

- 18 lipiec - Dzień Ziemi Kozłowskiej - Stadion w Kozłowie

- Dni Historii Ożywionej Tannenberg 1914 – Kozłowo 2015 - Browina, Szkotowo - Zwiedzanie pola bitwy i obozu rekonstrukcyjnego, festiwal kultury polskiej, niemieckiej i rosyjskiej, inscenizacja bitwy pod Tannenbergiem.

Sierpień

- 30 sierpień - Gminno-Parafialne Dożynki – „Święto plonów” - Stadion w Kozłowie

Wrzesień

- Narodowe Czytanie - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kozłowie
- „Bezblędny Kozłowanin” dyktando o tytuł mistrza ortografii - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie

Gmina Płońska

Lipiec - sierpień

- Prioma - otwarcie skweru
- Wakacje z GOK
- Zakończenie lata – festyny
- Dożynki Gminne 2015

Wrzesień

- Maraton Kulturalny. Spotkania z książką muzyką, teatrem

W październiku, listopadzie, grudniu

Do Mazurskiej Krainy zawitała jesień. To znakomity czas na grzybowanie w pięknych i czystych lasach, na przygotowywanie przetworów na zimę. Gospodarstwa agroturystyczne oferują pomoc w przygotowywaniu przetworów. To czas gminnych i powiatowych dożynek. W grudniu zapraszamy na mikołajkowe wydarzenia, przeglądy kolęd i pastorałek.

Gmina Dźwierzuty

Listopad

- Zakończenie Gminnej Ligi Soteckiej
- Wieczór Wróżb Andrzejkowych

Grudzień

- 6 grudnia - Akcja Mikołaj w Gminie Dźwierzuty
- Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek
- Wigilia Seniorów
- Sylwester mieszkańców Gminy

Gmina Rozogi

Październik

- „Kurpie Zielone w literaturze” Konkurs Poetycki. Szkoła Podstawowa i Gimnazjum
- „Jesień życia to nie czas nudy ale wspierania, zabawy i integracji” Powiatowy Festiwal Seniorów - GOK
- Konkurs Recytatorski i Poetycki „Kurpie Zielone w Literaturze” Zespół Szkół w Rozogach
- Rajd rowerowy „Śladami historii i kultury regionalnej” Noc z literaturą w szkole - Zespół Szkół w Rozogach

Listopad

- „Kurpie Zielone w literaturze” Konkurs Poetycki Gimnazjum
- Akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości - 11 listopada - GOK
- „Andrzejki” - GOK
- Wyjazd do kina lub teatru

Grudzień

- Spotkanie ze Świętym Mikołajem. Zabawa mikołajkowa dla dzieci- GOK
- IV Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek - GOK
- „Wigilia Trzech Pokoleń” Spotkanie opłatkowe dla członków z zespołów i kół zainteresowań działających przy Gminnym Ośrodku Kultury w Rozogach

- „Bal sylwestrowy” - 31 grudzień - GOK
- Olimpiada Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia - Zespół Szkół w Rozogach

Gmina Janowo

Listopad

- Święto Niepodległości – impreza organizowana w listopadzie, w Zespole Szkół im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Janowie. Imprezę rozpoczyna msza święta w intencji poległych za ojczyznę, z odczytaniem apelu, oddaniem hołdu i czci oraz złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy pod pomnikiem poległych za ojczyznę i pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Następnie młodzież i dzieci ze szkół prezentują patriotyczną część artystyczną

Gmina Płońska

Październik

- Dzień Papieski

Listopad

- 11 Listopada akademia
- Andrzejki

Grudzień

- Mikołajki w Gminie
- Wigilia Seniora

Gmina Nidzica

Październik

- 3 października - Garncarska Wioska Kamionka

- Jarmark Benedyktyński

Grudzień

- 19 grudnia - Garncarska Wioska Kamionka
- Jarmark bożonarodzeniowy

Gmina Kozłowo

Październik

- Obchody Dnia Seniora – Bal Seniora - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie

- Gminne eliminacje – Przegląd Pieśni Patriotycznej- Eliminacje do konkursu organizowanego na szczeblu powiatowym.

Listopad

- Wybory Małej Miss i Mistera Ziemi Kozłowskiej - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie
- 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości - Kościół Parafialny w Kozłowie
- 28 listopada - Bal Andrzejkowy - Gminne Centrum Kultury i Sportu

Grudzień

- VII Mikołajowy Turniej Taekwondo - Hala sportowa w Szkotowie Popularyzacja sportu taekwondo i zdrowego stylu życia połączona z mikołajkowymi niespodziankami.
- Konkurs Bożonarodzeniowy - Gminna Biblioteka Publiczna w Kozłowie
- Spotkanie Wigilijne- Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie
- 31 grudzień - Sylwester 2015 /2016 - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kozłowie. Plac przed Urzędem Gminy

Smaki Mazurskiej Krainy

DEWOLAJ ZIEMNIACZANY Z MIĘSEM

Pani Agnieszki Antczak

Składniki ciasto: 2,5 kg ziemniaków, 0,30 dag mąki ziemniaczanej, 2 płaskie łyżki mąki pszennej, 2 jaja, 1 łyżka masła, 1 łyżka soli.

Składniki farsz: 0,5 kg mięsa wieprzowego, 0,20 dag mięsa drobiowego, 1 jajo, sól, pieprz do smaku.

Przygotowanie: Ziemniaki ugotować w lekko osolonej wodzie, wystudzić i przepuścić przez maszynkę do mielenia. Następnie dodajemy jaja i mąkę i wyrabiamy ciasto na gładką masę. Mięso ugotować, przestudzić, zmielić następnie dodać jajo, sól i pieprz do smaku. Wszystko to wyrobić na gładką masę. Ciasto rozwałkujemy na paski o szerokości 5 cm, zwijamy w nie mięso i zawijamy w kształt dewolaja, odcinając nożem. Dewolaje obsmażamy w roztrzepanym jajku z dodatkiem pieprzu i soli a następnie panierujemy w bułce tartej, smażyjemy na wolnym ogniu, na złoty kolor. Podajemy je do czerwonego barszczyku. Smakują zarówno na zimno jak i ciepło.

JEDWABIŃSKIE JAGODZIANKI

Przepis Pani Danuty Trzcirskiej z Nowego Dworu Gmina Jedwabno

Składniki: 1 kg maki, 1 szklanka cukru, 17 dag masła, cukier waniliowy duży, kostka drożdży, 1 szklanka mleka, ok. 1,5 kg jagód.

Sposób przygotowania: z drożdży, mleka, 2 łyżek cukru i ok. 1 szklanki mąki zrobić rozczyń i pozostawić do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu dodać ubite jaja z cukrem i cukrem waniliowym oraz dodać pozostałą część mąki i wyrobić ciasto do momentu, gdy będzie odchodzić od dłoni. Oprószyć mąką, przykryć ściereczką i pozostawić do wyrośnięcia. Następnie na stolnicy formować ciasto w kulki o wielkości jaj i pozostawić na ok. 15-20 minut do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu należy rozpląszyć każdą „kulkę”, nałożyć nadzienie z jagód wymieszanych z cukrem i 2 łyżkami stołowymi bułki tartej i uformować kształty bułek. Tak przygotowane bułki nakładamy na blachę i smarujemy białkiem. Odległość między bułkami powinna wynosić 1,5 cm. Pieczemy w temperaturze 50 stopni do momentu uzyskania objętości właściwej dla bułki. Wówczas należy zwiększyć temperaturę pieca do 180 stopni i piec jeszcze 15 minut. Po upieczeniu bułki posypać cukrem pudrem i degustować.

Przyroda Mazurskiej Krainy

Na szlaku dziedzictwa kulturowego Mazurskiej Krainy

Celem funkcjonowania klastra SZLAK DZIEDZICTWA KULTUROWEGO jest kreowanie wspólnych produktów, budowanie trwałości instytucjonalnej organizacji społecznych oraz promocja działań organizacji zrzeszonych. Poprzez stworzenie trwałych ram współpracy opartych na wymianie doświadczeń i udostępnianiu zasobów pomiędzy członkami inicjatywy klastrowej wspiera organizacje pozarządowe, społeczne grupy nieformalne oraz przedsiębiorców działających w obszarze usług turystycznych i szkoleniowych na terenie 14 gmin powiatu nidzickiego, działdowskiego oraz szczywieńskiego.

Sąpłaty (gmina Dźwierzuty) – Muzeum Regionalne

Jerutki – Wioska sztuki, pracownia krawiecka, pracownia garncarska

Spychowo – Gród Jurandowy, doroczne wydarzenie: wjazd Juranda do Spychowa

Rozogi – Muzeum Mazursko - Kurpiowskie

Rozogi – Zajazd „Tusinek”, tradycyjne potrawy, wystawa tradycyjnego sprzętu rolniczego, sklepik lokalnych produktów i tradycyjnej żywności

Olszyny – Muzeum rolnicze i giełda staroci

Szczytn – Muzeum Mazurskie

Pasym – filmowe uliczki

Małszewo – zabytkowy młyn

Piwnice Wielkie – Zaczątek osady pruskiej, pracownia ceramiczna, wytwarzanie „bab pruskich”

Janowo – zabytkowy układ rynku

Janowiec Kościelny – doroczne Święto Pieczonego Ziemniaka, wystawa tradycji Pobożan, zaczątek „wioski szlacheckiej”

Nidzica (zamek) – Muzeum Ziemi Nidzickiej, historyczne przedmioty codziennego użytku, wyroby ceramiczne

Kamionka (gmina Nidzica) – „Garncarska Wioska”: odtwarzanie tradycji rzemiosła wiejskiego, wystawa starych odbiorników radiowych, wystawa dawnego sprzętu rolniczego oraz urządzeń rzemiosła wiejskiego, galeria „Skarby ziemi”, sklepik lokalnych produktów, pokazowy „Rajski ogród”

Miłkowiec – Folwark: tradycyjne potrawy, sklepik tradycyjnej żywności

Browina „Stara szkoła” – Wioska Pogody Ducha

Działdowo – Interaktywne Muzeum Państwa Krzyżackiego

Myśłeta – zabytkowy pałac, tradycyjne potrawy

Iłowo – Osada: „Stoi na stacji lokomotywa” (zabytkowa)

Jabłonowo – zabytkowy wiatrak „Kozłak”

CIEKAWOSTKI

Podwodne łąki

Jezioro Świętajno w gminie Jedwabno jest jednym z najpopularniejszych akwenów nurkowych na Mazurach. Amatorzy nurkowania cenią przede wszystkim jego czystość i przejrzystość dochodzącą do 5-6 m. Występuje tu większość gatunków flory polskich jezior. Moczarka kanadyjska tworzy rozległe, zielone łąki. Miejsca porośnięte wywłócznikiem łatwo rozpoznać, ponieważ mają charakterystyczny, czerwony kolor. Zielone, puszyste, falujące dywany tworzy kilka gatunków ramienic. Łąki podwodne są prawdziwym rajem dla wielu gatunków ryb. Nurkując w Świętajnie, można podziwiać między innymi okonie, płocie, ukleje, liny i węgorze.

„Święta góra”

Na leżącym w pobliżu Pasymia półwyspie Ostrów wzrok przyciąga charakterystyczny stożek nazywany „świętą górą”. Jest to dawne pruskie grodzisko. Archeolodzy ustalili, że w czasach istnienia warowni poziom jeziora był o 2 m wyższy. Wody otaczały grodzisko z trzech stron, a dodatkowo fosy wzmocniono palisadami. Wiele wieków później stwierdzono, że osada została spalona, a jej mieszkańcy musieli w pośpiechu porzucić swój dobytek.

„Za życia wrogowie, w obliczu śmierci równi”

Niezwykle ciekawą historię upamiętnia obelisk stojący przy ulicy Męczenników w Działdowie. Zbudowano go na cześć dwóch pilotów - rosyjskiego i niemieckiego, którzy zestrzelili się wzajemnie podczas walki nad Działdowem w 1915r. Na pomniku w kształcie 3-metrowej iglicy umieszczony jest krzyż prawosławny i niemiecki oraz napis w trzech językach: rosyjskim, niemieckim i polskim: „Za życia wrogowie, w obliczu śmierci równi”.

Zabytki Mazurskiej Krainy

POWIAT DZIAŁDOWSKI:

Gmina Działdowo

- Zabytkowy pałac z XIX w. w Myśłętach (obecnie hotel, SPA)
- Pałac neoklasycystyczny z XIX w. w Księżym Dworze, z parkiem i zabudowaniami gospodarczymi
- Dwór z XIX, park i czworaki w Ruszkowie
- Dwór z XIX w. w Wilamowie
- Uzdowo – miejsce postoju i odpoczynku króla Jagiełły w przeddzień bitwy pod Grunwaldem, gotycki, kamiennoceglany kościół z I połowy XIV w.
- Zamek krzyżacki w Działdowie
- Neogotycki kościół z XIX wieku zbudowany z kamienia polnego i cegły

Gmina Iłowo Osada

- Zabytkowy kościół z XV wieku w Narzymiu
- Zabytkowa lokomotywa Typ 45, tradycje kolejarskie sięgają w Iłowie 1878 roku
- Zabytkowy, neogotycki kościół 1884 roku w Bielutach

Gmina Płońnica

- Poewangelicki kościół z 1404 roku, w świątyni znajduje się srebrny kielich z 1694 roku oraz 4 krypty – grobowce byłych właścicieli Gródek
- Cmentarzysko z ok. 600 roku przed naszą erą, plemion kultury łużyckiej
- Neogotycki kościół w Przelęku z 1901 roku
- Zabytkowy wiatrak w Jabłonowie, budowla typu „koźlak”
- Neobarokowy pałac początku XX w. w Gródkach
- Drewniany, zabytkowy kościół w Koszelewach

POWIAT NIDZICKI

Gmina Janowiec Kościelny

- Zabudowania mieszkalne szlachty pobożańskiej
- Zabytkowy kościół z 1910 roku w Janowcu Kościelnym, wybudowany na wzór kościoła św. Floriana w Pradze

- Kurchany w Bielawach
- Muzeum Pobożańskie – eksponaty: przedmioty codziennego użytku, wydawnictwa, historyczne sztandary szkolne

Gmina Janowo

- Układ architektoniczny rynku w Janowie
- Kościół z okresu międzywojennego w Janowie

Gmina Kozłowo

- Stara szkoła w Browinie – pensjonat turystyczny
- Kościół św. Piotra i Pawła w Kozłowie z 1738 roku
- Zabytkowe cmentarze z I wojny światowej w Michałkowie, Sarnowie, Szkotowie i Zakrzewku
- Eklektyczny dwór z początku XX w. w Szkotowie

Gmina Nidzica

- Kościół z XV w. w Kanigowie
- Kościół w Łynie
- Łyński Młyn
- Zamek krzyżacki z XIV wieku w Nidzicy
- Zabytkowy ratusz w Nidzicy
- Zabytkowe kościoły w Nidzicy: katolicki pw. św. Wojciecha i ewangelicko – augsburski pw. św. Krzyża
- Zabytkowy cmentarz z I wojny światowej w Orłowie i w Łynie

POWIAT SZCZYCIEŃSKI

Gmina Dźwierzuty

- Gotycki kościół ewangelicko – augsburski z 1399 roku

- Neogotycki kościół w Targowie (w Targowie odbywają się cyklicznie koncerty muzyczne, Europejskie Dni Dziedzictwa Warmii i Mazur)
- Kościół ewangelicko – augsburski w Rańsku
- Dom pastora z XVIII wieku w Dźwierzutach
- Zabytkowe budynki szkolne w Dźwierzutach, Rumach, Orzynach, Targowie, Jeleniowie, Jabłonce, Rańsku, Popowej woli, Olszewkach, Linowie, Kałęczynie
- Zabytkowe pałace i dwory w Zalesiu, Rogalach, Popowej Woli

Gmina Jedwabno

- Kościół z 1930 roku w Jedwabnie
- Zabytkowy młyn w Małszewie

Gmina Pasym

- Neogotycki zabytkowy Ratusz w Pasymiu z wieżą w stylu renesansowym z 1855 roku
  - Tylkowo – wieś z 1384 roku, cmentarzysko z epoki brązu,
  - Wieża ciśnieniowa w Pasymiu z 1911 roku
  - Kościół katolicki z XIX wieku w Pasymiu
  - Kościół ewangelicki z XIV wieku w Pasymiu, pierwotnie spełniał funkcje obronne

Gmina Rozogi

- Wieś Klon – zabytkowe, drewniane zabudowania
- Wieś Faryny – zabytkowe zabudowania drewnianych domów mieszkalnych
- Neogotycki kościół z 1855 roku w Rozogach

Gmina Szczytno

- Kościół pw. św. Walentego w Lipowcu
- Blockhaus strzelecki w Sasku Wielkim

Gmina Świętajno

- Zabytkowy kościół w Świętajnie
- Zabytkowy kościół w Spychowie
- Zabytkowy kościół i cmentarz w Jerutkach

Gmina Wielbark

- Neogotycki kościół w Wielbarku

Wioski tematyczne w Mazurskiej Krainie

Wieś z pomysłem na siebie - pomysł na wieś

Wioski tematyczne – czyli wsie z motywem przewodnim w rozwoju – to innowacyjny sposób na ożywienie gospodarki wiejskiej oraz zapewnienie mieszkańcom wsi alternatywnych dochodów. Oferta wsi tematycznych – budowana jest na bazie zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych danej miejscowości. Organizacje pozarządowe, gospodarstwa agroturystyczne, firmy i indywidualni mieszkańcy łączą siły i wspólnie tworzą markę miejscowości i lokalnych produktów.

Na obszarze Mazurskiej Krainy powstają i rozwijają się wioski tematyczne, które oferują swoje produkty i usługi dla turystów.

Gmina Nidzica:

Kamionka – **Garncarska Wioska**

Jabłonka, Wikno, Natać Wielka, Natać Mała – **Kraina 7 osobliwości**

Gmina Kozłowo

Browina – **Wioska Pogody Ducha**

Gmina Świętajno

Spychowo – **Gród Jurandowy**

Jerutki – **Wioska Sztuki**

Gmina Wielbark

Piwnice Wielskie – **Osada Pruska**

Zabiele – **Wioska Żurawia**

Fundacja NIDA (lider konsorcjum) we współpracy ze Stowarzyszeniem Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK w Toruniu, Centrum Doradczym Programów Pomocowych w Kamionce, Stowarzyszeniem Mieszkańców i Miłośników Piły nad Brdą BUKO oraz Przedsiębiorstwem Społecznym „Garncarska Wioska” – realizują ogólnopolski projekt **Wieś z pomysłem na siebie - pomysł na wieś**. Projekt otrzymał dofinansowanie z Funduszy EOG w ramach Programu „Obywatele dla demokracji”

W ramach projektu „Wioski tematyczne - dywersyfikacja przychodów wiejskich organizacji pozarządowych” utworzona zostanie sieć współpracujących ze sobą **wiosek tematycznych z całej Polski**.

Więcej informacji o wioskach tematycznych na stronie: www.wioskitematyczne.pl.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Fundacji im. S. Batorego w ramach Programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

Informator turystyczny Mazurskiej Krainy

POWIAT DZIAŁDOWSKI

Starostwo Powiatowe w Działdowie

Wydział Rozwoju Gospodarczego, Funduszy Europejskich i Promocji

Ul. Kościuszki 3, 13-200 Działdowo

tel./faks: 23 697 59 46

e-mail: promocja@dzialdowo.starostwo.gov.pl

www.powiatdzialdowski.pl

POWIAT NIDZICKI

Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy”

Pl. Wolności 1
13-100 Nidzica

tel./fax 89 625 43 37 lub 784 556 520

e-mail: lgd@nida.pl

www.lgdbmk.pl

Nidzicki Ośrodek Kultury

ul. Zamkowa 2
13-100 Nidzica

tel. 89 625 31 44

e-mail:

nidzickiosrodekkultury@poczta.fm

<http://nok.nidzica1.beep.pl/>

Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Nidzickiego

ul. Zamkowa 2
13-100 Nidzica

tel. 89 625 03 70

e-mail: lot_powiatunidzickiego@op.pl

www.lotpn.nidzica.pl/

Urząd Miasta w Nidzicy

Wydział ds. promocji gminy i współpracy z organizacjami pozarządowymi

Pl. Wolności 1
13-100 Nidzica

tel. 89 625 07 63

e-mail: um_promocja@nidzica.pl

www.nidzica.pl

Urząd Gminy w Kozłowie

ul. Mazurska 3
13-124 Kozłowo

tel. 89 625 03 70

e-mail: turystyka@kozlowo.pl

www.kozlowo.pl

Przedsiębiorstwo Społeczne „Garncarska Wioska”

Kamionka 5
13-100 Nidzica

tel. 666 028 991, 666 028 992

e-mail: garncarskawioska@nida.pl

www.garncarskawioska.pl

POWIAT SZCZYCIEŃSKI

Centrum Informacji Turystycznej „Ziemia Szczycieńska”

ul. Polska 12
12-100 Szczytno

tel. 89 676 09 99

e-mail: turystyka@powiat.szczytno.pl

www.turystyka.szczytno.pl/

Punkt Informacji Turystycznej w Jedwabnie

ul. 1 Maja 63
12-122 Jedwabno

tel. 89 621 34 73

e-mail: rsit@jedwabno.pl

www.jedwabno.pl

Mazurska Kraina dla przedsiębiorczych

Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw społecznych

Fundacja NIDA jest jednym z czterech w regionie warmińsko – mazurskim, Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej – OWES (www.ekonomiaspoleczna.nida.pl). OWES zaprasza do korzystania z bezpłatnych usług doradczych i szkoleniowych w zakresie tworzenia i rozwijania przedsiębiorstw społecznych: spółdzielni socjalnych oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą.

Szczegółowe informacje: ekonomiaspoleczna@nida.pl, tel. (89) 625 22 26

Pożyczki i poręczenia kredytów

Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA w Nidzicy oraz Działdowska Agencja Rozwoju S.A w Działdowie oferują małym i średnim firmom oraz osobom zainteresowanym uruchomieniem własnej działalności gospodarczej, **nisko oprocentowane pożyczki oraz poręczenia kredytów i pożyczek na działalność gospodarczą.**

Pożyczki:

- do 300.000 zł,
- maksymalnie na 7 lat (84 miesiące), z możliwą karencją w spłacie kapitału do 3 miesięcy,
- oprocentowanie od 3,85%,
- m.in. na: zakup środków trwałych (grunty, budynki, lokale, maszyny, urządzenia, środki transportu, narzędzia), zakup usług obcych np. robót budowlanych.

Poręczenia kredytów bankowych i pożyczek instytucji finansowych:

- poręczenie obejmować może maksymalnie 80% wartości kredytu, przy czym maksymalne poręczenie nie może przekroczyć 300.000zł
- od poręczeń nie pobieramy żadnych prowizji, usługi te są w pełni bezpłatne

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Programy: pożyczkowy i poręczeniowy finansowane są ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Szczegółowe informacje i kontakt:

NIDA Ewa Czerwinka

Tel. 89 625 36 51 wew. 4, 604 643 037, www.nida.pl

DAR S.A. 13-200 Działdowo, ul. Władysława Jagiełły 15, tel. 23/697 06 66, fax: 23/697 06 67, e-mail: darsa@darsa.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

FUNDUSZ EKONOMII SPOŁECZNEJ

Pożyczki w kwocie do 100.000zł dla podmiotów ekonomii społecznej, prowadzących działalność gospodarczą co najmniej 12 miesięcy

- Spółdzielni pracy,
- Spółdzielni inwalidów i niewidomych,
- Organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą
- Spółdzielni socjalnych
- Innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24.04.2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z dnia 29.05.2003 r. z późn. zm.) prowadzących działalność gospodarczą.

Szczegółowe informacje o zasadach udzielania pożyczek dostępne na stronie www.nida.pl, tel 604 643 037 – Ewa Czerwinka, Katarzyna Stefańska, e – mail: eczerwinka.nida.pl, kstefanska.nida.pl,

Wydawca: Lokalna Grupa Działania
„Brama Mazurskiej Krainy”

Nakład: 2000 egzemplarzy

ISSN: 2081-6901

Zdjęcia: Archiwa Urzędów Gmin, LGD „Brama Mazurskiej Krainy”,
Centrum Doradczego Programów Pomocowych, Nidzickiego
Funduszu Lokalnego, PS „Garncarska Wioska”, M. Parecki,
J. Białas

Teksty: K. Margol, A. Bagińska, E. Czerwinka, E. Sutkowska,
J. Kowalczyk

Grafika: Centrum Doradcze Programów Pomocowych

Druk: PHU M&K Nidzica

**Biuro LGD
„Brama Mazurskiej
Krainy” jest czynne
od poniedziałku do
piątku
w godzinach**

8.00-16.00

Kontakt
Pl. Wolności 1
13-100 Nidzica
Tel./fax (89) 625 43 37
e-mail: lgd@nida.pl
www.lgdbmk.pl

Dyrektor Biura LGD
Barbara Tyszka
lgd@nida.pl

Pracownicy Biura LGD

Renata Milewska
r.milewska@lgdbmk.pl

Ewa Wadecka
e.wadecka@lgdbmk.pl

Emilia Jastrzębowska
e.jastrzebowska@lgdbmk.pl

*Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europa inwestująca w obszary wiejskie
Kwartalnik współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach
Osi 4 – LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi*